Bibliografický popis dle RDA

-obecná pravidla, monografie

RDA - monografie

- RDA (Resource Description and Access)-nástupce AACR2R
- AACR2R se dále nerozvíjejí
- struktura RDA – kompatibilní s AACR2R, odpovídá FRBR a FRAD
- příprava na budoucí změnu koncepce online katalogů
- mnohem **volnější** pravidla než AACR2R, nutná dohoda, která alternativní pravidla se budou používat

RDA - monografie

- úplná verze pouze online – RDA Toolkit, papírová existuje, ale vzhledem ke struktuře (hypertextové odkazy) a neustálým úpravám se nevyplatí
- kompletní překlad do ČJ není plánován, pouze materiály na stránkách NK

  https://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/katalogizacni-politika/rda

RDA - monografie

- RDA nadále fungují společně s formátem MARC21
- do budoucna plánován nový – Linked Data
- minimální a doporučený záznam viz příručka Katalogizace podle RDA

RDA - monografie

Nová terminologie:

- **Tvůrce** – osoba s hlavní autorskou odpovědností za vznik díla
- **Přispěvatel** – osoba s vedlejší autorskou odpovědností (autor doprovodných ilustrací, překladatel, editor apod.)
- **Zdroj** – může se jednat o dílo, provedení, vyjádření i exemplář; zde obvykle míněn zdroj na úrovni provedení (odpovídá výrazu „dokument“ v dřívější terminologii)

RDA - monografie

Dále se nově používají názvy entit podle FRBR:

- **Dílo** – abstraktní entita podle modelu FRBR, intelektuální nebo umělecký výtvor (za samostatné dílo se považují i parafráze, adaptace pro děti, parodie, dramatizace apod.)
- **Vyjádření** – intelektuální nebo umělecká realizace díla ve formě zápisu, zvukového záznamu apod. (novým vyjádřením může být např. revize, překlad...)
- **Provedení** – fyzická podoba vyjádření díla (např. jedno určité vydání knihy)
- **Jednotka** – jednotlivý exemplář provedení

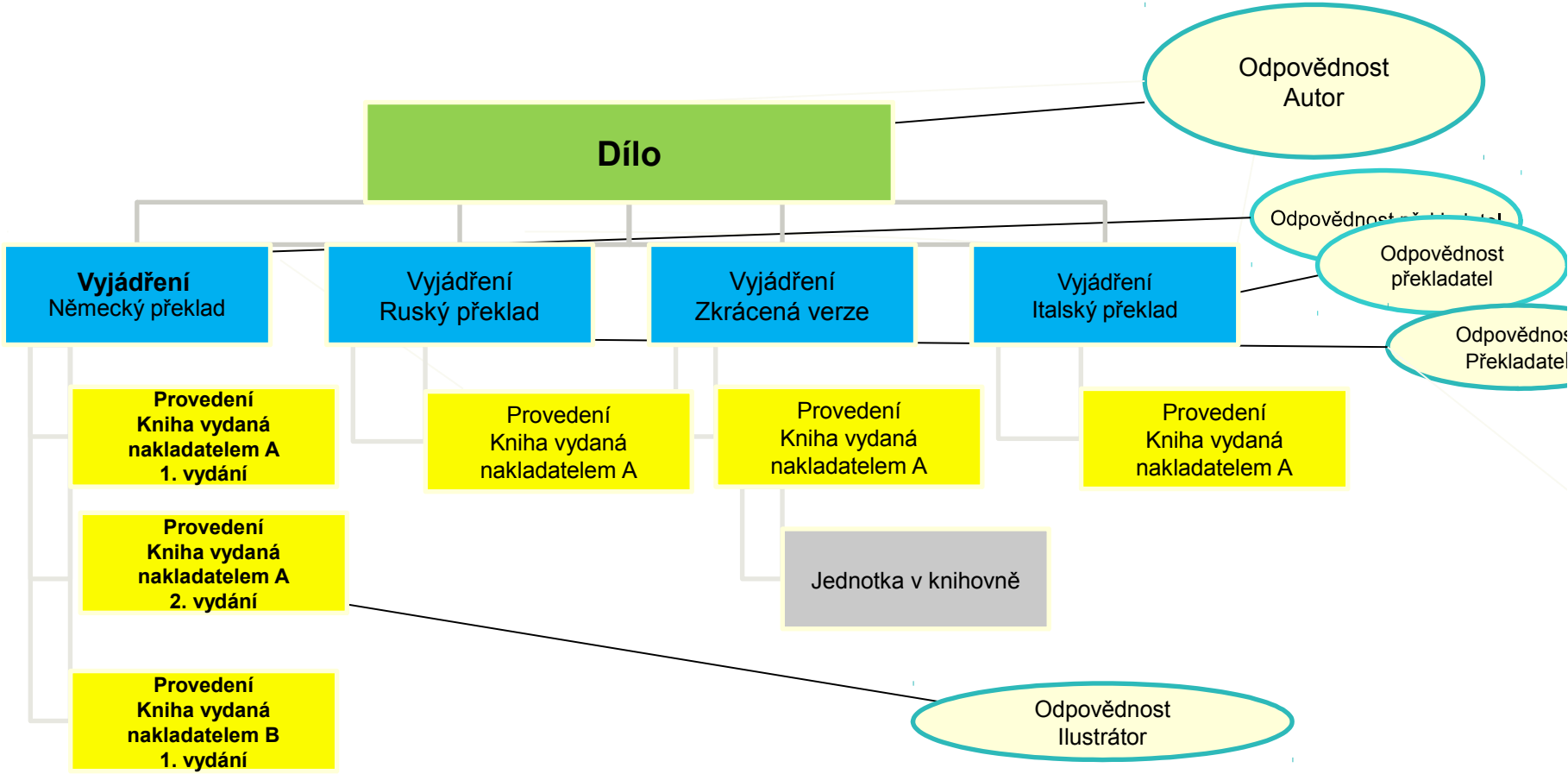
Dílo
Odpovědnost
Autor
Odpovědnost
překladatel
Vyjádření
Německý překlad
Vyjádření
Ruský překlad
Vyjádření
Zkrácená verze
Vyjádření
Italský překlad
Provedení
Kniha vydaná
nakladatelem A
1. vydání
Provedení
Kniha vydaná
nakladatelem A
Provedení
Kniha vydaná
nakladatelem A
Provedení
Kniha vydaná
nakladatelem A
Provedení
Kniha vydaná
nakladatelem A
2. vydání
Jednotka v knihovně
Provedení
Kniha vydaná
nakladatelem B
1. vydání
Odpovědnost
Ilustrátor

RDA - monografie

Změny v kódovaných údajích:

- jedná se převážně o změnu nastavení formulářů v AKS

- 000 (návěští, LDR) – změna
- 001,003,005, 007, 008 – beze změn
- 020,040,041 – změna

RDA - monografie

Změny v kódovaných údajích:

- 000 Návěští, LDR – pozice 18 -nová hodnota i

  Př. -----nam-a22------i-4500

- 020 (Mezinárodní standardní číslo knihy) – nové podpole q – zpřesnění

Zpřesnění již není součástí podpole $a – údaj o svazku, nakladateli, vazbě, formátu elektronického zdroje. Podpole je opakovatelné, interpunkce se zapisuje. Projevují se i RDA – nezkracuje se (pokud zkratka není používána obecně jako označení pro formáty nebo měnu).

RDA - monografie

Změny v kódovaných údajích:

- 020 Mezinárodní standardní číslo knihy – nové podpole q – zpřesnění

020 ## $a978-80-6195-042-8$q(svazek 1 :$qpdf)

020 ## $a978-80-7121-039-0$q(svazek 1 :$qbrožováno)

020 ## $q(Svazek 4 :$qvázáno) :$cKč 250,00

RDA - monografie

Změny v kódovaných údajích:

- Obdobná změna i u dalších identifikačních čísel (ISMN v poli 024; Nakladatelské číslo v poli 028)

  024 2# $aM570406203$q(partitura :$qvázáno)$cEUR 28.50

  028 02 $a440 073 032-9$bDeutsche Grammophon$q(soubor a brožura)

RDA - monografie

Změny v kódovaných údajích:

- 040 Zdroj katalogizace – nové podpole e – pravidla

  Příklad: **040** ## **$a**ABA001**$b**cze**$c**BOA001**$e**rda

RDA - monografie

Změny v kódovaných údajích:

- 041 Kód jazyka

  nové podpole $k - Kód jazyka překladu zprostředkujícího originální text (O)

  - pokud nebyl text přeložen z originálu.

- Příklad:

  041 1# $acze$keng$hchi

  Publikace v češtině byla přeložena z anglického překladu originálního textu v čínštině.

RDA - monografie

Zcela nová pole:

- 336 Typ obsahu (povinné pro minimální záznam)
- 337 Typ média
- 338 Typ nosiče (povinné pro minimální záznam)

- Částečná náhrada obecného označení druhu dokumentů, které bylo součástí údajů o názvu a odpovědnosti (245$h).

RDA - monografie

Zcela nová pole:

336-338 Typ obsahu – média – nosiče

indikátory prázdné

- $a Termín
- $b Kód
- $2 Zdroj: standardně: rdacontent, rdamedia,rdacarrier

Výběr z kódovníku, české termíny a kódy viz stránka NK-Katalogizační politika

RDA - monografie

Zcela nová pole:

336-338 Typ obsahu – média – nosiče

- **Příklad - tištěná publikace**

  336 ## $atext$btxt$2rdacontent (LDR/06=a)

  337 ## $abez média$bn$2rdamedia

  338 ## $asvazek$bnc$2rdacarrier

336-338 Typ obsahu – média – nosiče

- **Příklad - obrazová publikace**

  336 ## $atext$btxt$2rdacontent (LDR/06=a)

  336 ## $astatický obraz$bsti$2rdacontent

  337 ## $abez média$bn$2rdamedia

  338 ## $asvazek$bnc$2rdacarrier

RDA - monografie

336-338 Typ obsahu – média – nosiče

- **Příklad - tištěná publikace s přílohou hudební CD**

  336 ## $atext$btxt$2rdacontent (LDR/06=a)

  336 ## $ahraná hudba$bprm$2rdacontent

  337 ## $abez média$bn$2rdamedia

  337 ## $aaudio$bs$2rdamedia

  338 ## $asvazek$bnc$2rdacarrier

  338## $aaudiodisk$bsd$2rdacarrier

336-338 Typ obsahu – média – nosiče

- **Příklad - tištěná publikace s přílohou (textová e-publikace na CD-ROM)**

  336 ## $atext$btxt$2rdacontent (LDR/06=a)

  337 ## $abez média$bn$2rdamedia

  337 ## $apočítač$bc$2rdamedia

  338 ## $asvazek$bnc$2rdacarrier

  338## $apočítačový disk$bcd$2rdacarrier

RDA - monografie

100/700 Hlavní/vedlejší záhlaví pro osobní jména

Nejprve volba selekčního údaje (souvisí obvykle se zápisem v poli 245, někdy též se zápisem v poznámkách v oblasti 5XX)

- jsou-li autoři (přímí i nepřímí) uvedeni na titulní stránce, zapisují se všichni jak do pole 245, tak do polí 100/700 jako selekční údaje (bez ohledu na počet uvedených autorů je vždy první z nich uveden v hlavním záhlaví)

RDA - monografie

100/700 Hlavní/vedlejší záhlaví pro osobní jména

- jsou-li na titulní stránce uvedeni pouze nepřímí autoři (např. editor), zapisují se do 245 a 700 a přímí autoři se již nedohledávají
- není-li na titulní stránce uveden žádný údaj o odpovědnosti, dohledávají se **PŘÍMÍ** (hlavní) autoři v dalších pramenech popisu v tomto pořadí: obálka knihy, hlavička, rub titulní stránky, tiráž; pokud v některém prameni údaje najdeme, nehledáme už v dalším v pořadí (tj. údaj o autorech není na tit. s., není v hlavičce, je na rubu tit. s., už nehledáme další údaje v tiráži); zapisují se do polí 245 a 100/700

RDA - monografie

100/700 Hlavní/vedlejší záhlaví pro osobní jména

- pokud nejsou překladatelé **HLAVNÍHO OBSAHU DÍLA** (= nikoli tedy překladatelé resumé, jedné kapitoly, popisků k fotografiím apod.) a ilustrátoři (příp. fotografové) **S VÝZNAMNÝM AUTORSKÝM PODÍLEM** (=nikoli autor jedné ilustrace, autor zdobných prvků doprovázejících text, obálky apod.; u fotografů významný autorský podíl znamená, že v knize je obsaženo velké množství fotografií od jednoho nebo několika málo fotografů, nikoli velké množství fotografií pocházejících od různých osob, jako tomu bývá např. u turistických průvodců) uvedeni na titulní stránce, dohledávají se obdobně jako v předcházejícím bodě a zapisují se do polí 245 a 700.

RDA - monografie

100/700 Hlavní/vedlejší záhlaví pro osobní jména

- V případě, že na zdroji není uveden **žádný autor**, nedohledává se. Výjimkou jsou díla, jejichž tvůrce je obecně znám/tvůrci jsou známi, pouze nejsou v určitém provedení uvedeni. V těchto případech se zapíší v poli 245 v hranaté závorce a v příslušném poli 100/700 jako selekční údaj.
- Je-li osoba zapsána jako selekční údaj v poli 100 nebo 700, měla by o ní být zmínka také v popisných údajích – nejčastěji v poli 245, někdy též v poznámkách (pole oblasti 5XX).
- Do pole 100 se zapisuje jméno tvůrce, tj. osoby, která má hlavní autorskou odpovědnost za vznik díla. V záznamu smí být pouze jedno pole 100 a současně s ním se nesmí v jednom záznamu vyskytovat ani pole 110, 111 nebo 130. Je-li tvůrců více, do pole 100 se zapíše pouze první z nich.

RDA - monografie

100/700 Hlavní/vedlejší záhlaví pro osobní jména

- Do pole/polí 700 se uvádějí:

  - další tvůrce/tvůrci

  - přispěvatelé (tj. osoby s podílem na vzniku díla, ale ne s hlavní odpovědností – patří sem editoři, sestavitelé, autoři doprovodných ilustrací, překladatelé apod.)

RDA - monografie

100/700 Hlavní/vedlejší záhlaví pro osobní jména

- V případě adaptací považujeme za tvůrce (hlavního autora) autora adaptace, pokud:

  - úpravou došlo k podstatné změně charakteru a/nebo obsahu původního díla a:

  - dílo je jako adaptace (komentář, dramatizace apod.) prezentováno v preferovaných pramenech popisu

  Popisujeme-li dílo jako adaptaci, původní dílo bude uvedeno jako vedlejší záhlaví typu Autor/Název

RDA - monografie

100/700 Hlavní/vedlejší záhlaví pro osobní jména

- **Příklady:**

1001 $aŽemlička, Jan
24510 $aCelní zákon a předpisy související v praxi /$cJan Žemlička, Pavel Hruška, Helena Nováková, Jana Zelená, Květoslav Horák
7001 $aHruška, Pavel
7001 $aNováková, Helena
7001 $aZelená, Jana
7001 $aHorák, Květoslav
(Dílo má pět tvůrců se stejnou mírou autorské odpovědnosti)

RDA - monografie

100/700 Hlavní/vedlejší záhlaví pro osobní jména

- **Příklady:**

24500 $aPsychologie /$ceditoři: Z. Pavel, H. Levá, J. Procházková
7001 $aPavel, Zbyněk
7001 $aLevá, Hana
7001 $aProcházková, Jiřina
(na zdroji není uveden tvůrce, pouze editoři)

RDA - monografie

100/700 Hlavní/vedlejší záhlaví pro osobní jména

- **Příklady:**

  1000 $aMolière

  24514 $aDie Schule der Frauen :$bLustspiel in fünf Aufzügen /$c[Molière]

  (autor není uveden na zdroji)

RDA - monografie

100/700 Hlavní/vedlejší záhlaví pro osobní jména

- **Příklady:**

1001 $aNeff, Ondřej
24510 $aPatnáctiletý kapitán /$cJules Verne ; podle románu Julese Verna volně vypráví Ondřej Neff ; ilustroval Zdeněk Burian
7001 $aBurian, Zdeněk
70012 $aVerne, Jules, $d1828-1905.$tCapitaine de quinze ans.$lČesky
(literární adaptace)

RDA - monografie

Zápis záhlaví autor/název (pole 700)

Záhlaví typu Autor/název se vytváří obvykle v případě, kdy v jednom dokumentu vyjde několik děl bez společného názvu.

Podrobnější materiál k popisu přítisků:

http://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/katalogizacni-politika/pritisky-podle-rda

RDA - monografie

110/710 Hlavní/vedlejší záhlaví pro korporaci

- **Jako hlavní/vedlejší záhlaví se zapisují korporace, které mají autorský podíl na vzniku díla/vyjádření/provedení.**
- **Pro zápis jmen korporací s autorskou odpovědností za vznik díla/vyjádření/provedení jsou určena pole 110 a 710.**
- **Do pole 110 se zapisuje korporace s hlavní autorskou odpovědností za vznik díla.**
- **Je-li korporace zapsána jako selekční údaj v poli 110 nebo 710, měla by o ní být zmínka také v popisných údajích – obvykle buďto v poli 245 nebo v poznámkách (pole oblasti 5XX).**
- **V záznamu smí být pouze jedno pole 110 a současně s ním se nesmí v jednom záznamu vyskytovat ani pole 100, 111 nebo 130.**

RDA - monografie

110/710 Hlavní/vedlejší záhlaví pro korporaci

Hlavní odpovědnost korporace za dílo je stanovena v užším rozsahu než je tomu u osob.

- **Jedná se o tyto kategorie dokumentů:**
- **a) díla administrativního charakteru zabývající se korporací samotnou nebo její činností, způsobem práce, financemi a/nebo působením nebo jejími úředníky, personálem a/nebo členstvím (členy)nebo jejími prameny**
- **b) díla, která zaznamenávají kolektivní myšlení korporace (zprávy z komisí, výborů atd., oficiální údaje o vnější politice korporace)**
- **c) díla zaznamenávající jednání legislativních, soudních, vládních a dalších korporací**
- **d) díla, která jsou zprávami o kolektivních aktivitách - konferencích (sborníky...), expedicích (výsledku výzkumu...) nebo událostech (výstavách, veletrzích, festivalech...) splňujících definici korporace za předpokladu, že konference, expedice nebo událost je v popisovaném zdroji uvedena**

RDA - monografie

110/710 Hlavní/vedlejší záhlaví pro korporaci

Hlavní odpovědnost korporace za dílo je stanovena v užším rozsahu než je tomu u osob.

- **Jedná se o tyto kategorie dokumentů:**
- **e) díla, která jsou výsledkem společné aktivity skupin interpretů jako celku za předpokladu, že odpovědnost skupiny přesahuje rutinní provedení**
- **f) kartografické dokumenty pocházející od jiných korporací, než které jsou odpovědné pouze za jejich vydání a distribuci**
- **g) právní dokumenty následujících druhů: zákony, dekrety hlavy státu, nejvyššího představitele nebo nejvyššího výkonného orgánu, návrhy zákonů, správní předpisy, ústavy, soudní řády, soudní rozhodnutí, soudní protokoly**
- **h) pojmenovaná individuální umělecká díla jednoho nebo několika umělců vystupujících jako korporace**

RDA - monografie

110/710 Hlavní/vedlejší záhlaví pro korporaci

Korporace s vedlejší autorskou odpovědností se zapisují do pole 710.

- **Příklady:**
  1102 $aOCLC
  24510 $aOCLC annual report

  24500 $aDrevnite civilizacii v Bălgarskite zemi
  500 $aNad názvem: Bălgarska akademija na naukite, Nacionalen archeologičeski institut i muzej
  7102 $aNacionalen archeologičeski institut i muzej (Bălgarska akademija na naukite)

RDA - monografie

Změny v tvorbě autorit-osobní jména, korporace, akce

viz samostatné prezentace.

RDA - monografie

Unifikované názvy

- **Unifikovaný název je název obsahující nejznámější, konvenční podobu názvu. Usnadňuje přístup k záznamům jednoho díla, publikovaného pod různými názvy (variantní názvy, název originálu a překladu apod.) a v různých jazycích.**
- **Pro volbu správné podoby unifikovaného názvu se používá přednostně Soubor národních autorit, dostupný na stránkách Národní knihovny ČR.**
- **Podrobné instrukce k unifikovaným názvům:**

  http://autority.nkp.cz/unifikovane-nazvy/copy_of_pouzivane-skupinove-un/

  http://autority.nkp.cz/unifikovane-nazvy

RDA - monografie

Příklady unifikovaných názvů a záhlaví autor/název:

1300 $aBible.$lČesky$7unn2006374668
1300 $aBible.$lLatinsky.$sVelislavova$7unn2009500326
1300 $aBible.$lLatinsky.$sVulgata$7unn2008483498
1300 $aBible.$lČesky.$sMelantrichova$7unn2012683896
1300 $aBible.$pDeuterokanonické knihy.$pKniha moudrosti$7unn2009539077
1300 $aEzopovy bajky.$lČesky$7unn2007418895
1300 $aTisíc a jedna noc.$lNěmecky$7unn2008448996

RDA - monografie

Příklady unifikovaných názvů a záhlaví autor/název:

1101 $aČeskoslovensko$7ge131689$4aut

24010 $aBenešovy dekrety$7kon2009518862

1102 $aKatolická církev.$bPapež (1878-1903 : Lev XIII.)$7ko2003186677$4aut

24010 $aRerum novarum.$lČesky$7kon2013780069

24510 $aEncyklika jeho svatosti papeže Lva XIII. všem patriarchům, primasům, arcibiskupům a biskupům katolického světa, kteří sdruženi jsou s apoštolskou stolicí

RDA - monografie

Příklady unifikovaných názvů a záhlaví autor/název:

1101 $aČesko$7ge128065$4aut
24010 $aCelní zákon (1993, novela 2002)$7kon2010600928

1102 $aNárodní knihovna České republiky$7kn20010709069$4aut
24010 $aVýroční zpráva (Národní knihovna České republiky)$7kon2007407617

1101 $aČesko$7ge128065$4aut
24010 $aRozpočtové zákony$7kon2007392438

RDA - monografie

Příklady unifikovaných názvů a záhlaví autor/název:

1001 $aShakespeare, William,$d1564-1616$7jn19981002129$4aut
24010 $aCymbeline.$lČesky$7aun2006373420

1001 $aČapek, Karel,$d1890-1930$7jk01021023$4aut$4ill
24010 $aAnglické listy.$lŠpanělsky$7aun2012716160

1001 $aViewegh, Michal,$d1962-$7jn19990010021$4aut
24010 $aPovídky o manželství a sexu.$lUkrajinsky$7aun2014827712

RDA - monografie

Příklady unifikovaných názvů a záhlaví autor/název:

1001 $aLarsson, Stieg,$d1954-2004$7xx0086887$4aut
24010 $aMän som hatar kvinnor.$lČesky

70012 $aMurakami, Haruki,$d1949-$tAfutádáku.$lČesky

70012 $aČechov, Anton Pavlovič,$d1860-1904.$tDjadja Vanja.$lČesky$7aun2008475526

70012 $aHavel, Václav,$d1936-2011.$tZahradní slavnost.$lGruzínsky$7aun2012688861

70012 $aHavel, Václav,$d1936-2011.$tAntikódy.$lKatalánsky

RDA - monografie

Příklady unifikovaných názvů a záhlaví autor/název:

1001 $aFry, Michael,$d1959-$7xx0184642 $4aut$4ill
24010 $aKing Karl.$lČesky
24510 $aPovedená partička.$pKrál Karl /$cMichael Fry ; z anglického originálu The odd squad: King Karl ... přeložil Lumír Mikulka

7300 $aConvention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms$d(1950 listopad 4.).$lČesky$7unn2010559329
7300 $aTreaty on European Union$d(1992 únor 7.).$lČesky$7unn2016898490
7300 $aSmlouva o fungování Evropské unie$d(2009 leden 1.)$7unn2016898585
(publikace obsahuje 3 mezinárodní úmluvy, 2 jsou originálně anglicky, třetí vyšla originálně ve 20 jazycích - úřední jazyk i čeština)

245 Údaje o názvu a odpovědnosti

V oblasti údajů o názvu a odpovědnosti se obvykle vyskytují následující údaje:

- **název**
- **souběžný název**
- **další názvová informace**
- **údaje o odpovědnosti**
- **číslo/označení a název části**

RDA - monografie

245 Údaje o názvu a odpovědnosti

- povinný údaj pro minimální záznam – hlavní název
- preferované prameny popisu (PPP) – titulní stránka, obálka, hlavička, rub titulní stránky a tiráž
- pokud údaje nejsou v PPP, přebírají se odkudkoli z provedení
- pokud jsou převzaty z jiného zdroje, než je popisované provedení, dávají se do hranatých závorek []

RDA - monografie

245 Údaje o názvu a odpovědnosti

- údaje se zapisují přesně tak, jak se vyskytují na provedení, včetně chyb a překlepů, správný údaj pak jako variantní název či do poznámky

- slova se nezkracují (pokud nejsou zkratky uvedeny na provedení), číslovky se nepřepisují

- velká písmena -dle gramatických pravidel daného jazyka

- diakritika, úvodní členy podle provedení, iniciály a jednopísmenné zkratky bez mezer

- přesně se přepisuje i interpunkce, symboly a značky, symboly, které nelze přepsat, nahradíme v názvu slovem v hranatých závorkách a doplníme vysvětlující poznámku

RDA - monografie

245 Údaje o názvu a odpovědnosti

Hlavní název

= hlavní pojmenování provedení, obvykle typograficky zvýrazněn. Je-li na prameni popisu uveden název ve více jazycích a/nebo písmech, volí se za hlavní název vždy název v jazyce dokumentu (jediného či převažujícího). Ostatní se zapíší jako názvy souběžné.

Slova, která uvádějí název, ale nejsou součástí názvu, se nezapisují.

Alternativní název je součástí hlavního názvu a odděluje se spojovacím výrazem (aneb, oder, atd.) s oboustrannými čárkami.

Příliš dlouhý název (či další názvová informace) může být zkrácen, a to nejdříve po prvních 5 slovech (členy se nepočítají), ale nesmí to mít vliv na ztrátu informací či identifikaci díla. Pro vynechanou část názvu se použije znak pro výpustku – tři tečky s oboustrannou mezerou.

RDA - monografie

245 Údaje o názvu a odpovědnosti

Hlavní název

Je-li gramaticky nedílnou součástí názvu či další názvové informace i údaj o odpovědnosti, zapíše se tam a již se neopakuje v údajích o odpovědnosti (pokud ovšem není na zdroji znovu uveden).

Obsahuje-li provedení více děl téhož autora či více děl různých autorů, ale bez společného názvu, volí se za hlavní název název díla dominantního. Není-li žádné dílo dominantní, zapíší se názvy v tom pořadí, jak jsou uvedeny na zdroji.

245 Údaje o názvu a odpovědnosti

Další názvová informace

-blíže určuje obsah či charakter díla a je typograficky odlišena od hlavního názvu. Přebírá se pouze ze stejného pramene popisu jako hlavní název. Je-li uvedena jinde, nezapisuje se, nebo jen velmi výjimečně a jen do poznámky.

RDA - monografie

245 Údaje o názvu a odpovědnosti

Souběžný název

-název v jiném jazyce a/nebo písmu než je hlavní název. Může se vyskytovat i souběžná další názvová informace či údaj o odpovědnosti. Souběžné údaje se vždy uvádí za údaji, k nimž patří. Každý souběžný název či blok souběžných údajů je předznamenán rovnítkem s oboustrannou mezerou. Souběžné názvy se přebírají z celého popisovaného provedení, tj. nejen ze stejného pramene jako hlavní název, a nezapisují se do hranatých závorek.

RDA - monografie

245 Údaje o názvu a odpovědnosti

Údaje o odpovědnosti

-přebírají ze stejného pramene jako hlavní název, případně z dalších preferovaných pramenů. Uvádějí se osoby a/nebo korporace odpovědné za intelektuální nebo umělecký obsah popisovaného zdroje (autor, spoluautor, editor, překladatel, ilustrátor, atd.).

V případě, že v provedení není uveden žádný autor, nedohledáváme ho. Výjimkou jsou díla, jejichž tvůrce je obecně znám/tvůrci jsou známi, pouze nejsou v určitém provedení uvedeni. V těchto případech je zapíšeme v údajích o odpovědnosti v hranaté závorce.

245 Údaje o názvu a odpovědnosti

Údaje o odpovědnosti

Zapisují se všichni autoři uvedení na preferovaném prameni popisu včetně případné fráze/úvodního výrazu. Mají-li různou funkci, zapisují se v pořadí uvedeném na prameni popisu.

RDA - monografie

245 Údaje o názvu a odpovědnosti

Údaje o odpovědnosti

Autoři se zapisují přesně tak, jak jsou uvedeni na prameni popisu. Pokud by informace byla zavádějící, tj. vztah mezi popisovaným dílem/provedením a autorem/autory není jasný, je vhodné ho v záznamu vysvětlit:

- **a) je-li druh autorství (role) uveden v některém z dalších předepsaných pramenů popisu, odlišný údaj s určením rolí zapíšeme jako poznámku - obvykle citační;**

- **b) není-li druh autorství ani v dalších předepsaných pramenech výslovně uveden, ale zjistíme ho mimo preferované prameny popisu, můžeme vysvětlující frázi připojit ke jménu v hranatých závorkách v jazyce hlavního názvu.**

RDA - monografie

245 Údaje o názvu a odpovědnosti

Údaje o odpovědnosti

- **Příklady:**

24500 $aUmwelt- und Naturschutz in Prag /$cJan Novotný, Jiří Čech

500 $a„Herausgegeber: Jan Novotný, Jiří Čech“—Tiráž

(Jedná se o sborník příspěvků různých autorů; informace, že se jedná o editory, byla výslovně uvedena v tiráži).

RDA - monografie

245 Údaje o názvu a odpovědnosti

Údaje o odpovědnosti

- **Příklady:**

24500 $aUmwelt- und Naturschutz in Prag /$c [herausgegeben von] Jan Novotný, Jiří Čech

(Tentýž případ, ale informace, že se jedná o editory, vyplývá z obsahu a může se objevit v textu na obálce knihy, v předmluvě apod.)

Lze použít i obecnou poznámku, např. když v údajích o odpovědnosti je zapsáno mnoho jmen, která by se v záznamu zbytečně opakovala.

500 $aTvůrci uvedení na titulní stránce jsou podle údajů v tiráži editory publikace

RDA - monografie

245 Údaje o názvu a odpovědnosti

Údaje o odpovědnosti

V údajích o odpovědnosti se vynechávají tituly, oslovení, afiliace, kvalifikace a podobné výrazy; zapisují se jen jména či jména s uvedenou frází. Označení junior, syn a další rodové vztahy se nevynechávají, zůstávají součástí zápisu.

Jako údaj o odpovědnosti se zapíše i údaj bez konkrétního jména (např.: napsal kolektiv autorů), je-li takto uveden na preferovaném prameni popisu.

RDA - monografie

245 Údaje o názvu a odpovědnosti

Údaje o odpovědnosti

Z fráze v dalším údaji o odpovědnosti se obvykle nevynechává název originálu (zapisuje se pak i jako selekční údaj: unifikovaný název nebo autor-název), ale vynechávají se nakladatelské údaje originálu (místo nich zapíšeme výpustku).

Podrobněji viz schválená interpretace k zápisu názvu originálu jako unifikovaného názvu:

http://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/katalogizacni-politika/unifikovane-nazvy-x-nazvy-originalu

RDA - monografie

245 Údaje o názvu a odpovědnosti

Údaje o odpovědnosti

Původci uvedení pouze v copyrightu (např. autor nebo významný překladatel podle národní interpretace) se zapisují do poznámky, nikoli v poli 245.

Ale: je-li klasická tiráž kombinována částečně s copyrightem, považujeme ji primárně za tiráž a případné údaje o odpovědnosti přepisujeme do pole 245 bez značky copyrightu (vyskytuje se zejména u leporel, kde do tradiční tiráže je před jméno autora přidána značka copyrightu).

RDA - monografie

245 Údaje o názvu a odpovědnosti

Údaje o odpovědnosti

Pro zápis údajů o odpovědnosti platí následující národní interpretace:

-jsou-li autoři přímí i nepřímí (tj. údaje o odpovědnosti) uvedeni na titulní stránce, zapíšeme je všechny jak do pole 245, tak do polí 100/700 jako selekční údaje (bez ohledu na počet uvedených autorů je vždy první z nich uveden v hlavním záhlaví)

-jsou-li na titulní stránce uvedeni pouze nepřímí autoři (tj. přispěvatelé, např. editor), zapíšeme je do 245 a 700 a přímé autory již nedohledáváme

-není-li na titulní stránce uveden žádný údaj o odpovědnosti, dohledáváme PŘÍMÉ (hlavní) autory v dalších pramenech popisu v tomto pořadí: obálka knihy, hlavička, rub titulní stránky, tiráž; pokud v některém prameni údaje najdeme, nehledáme už v dalším v pořadí (tj. údaj o autorech není na tit. s., není v hlavičce, je na rubu tit. s., už nehledáme další údaje v tiráži); zapíšeme je do polí 245 a 100/700

RDA - monografie

245 Údaje o názvu a odpovědnosti

Údaje o odpovědnosti

Pro zápis údajů o odpovědnosti platí následující národní interpretace:

-pokud nejsou překladatelé HLAVNÍHO OBSAHU DÍLA (= nikoli tedy překladatelé resumé, jedné kapitoly, popisků k fotografiím apod.) a ilustrátoři (příp. fotografové) S VÝZNAMNÝM AUTORSKÝM PODÍLEM (=nikoli autor jedné ilustrace, autor zdobných prvků doprovázejících text, obálky apod.; u fotografů významný autorský podíl znamená, že v knize je obsaženo velké množství fotografií od jednoho nebo několika málo fotografů, nikoli velké množství fotografií pocházejících od různých osob, jako tomu bývá např. u turistických průvodců) uvedeni na titulní stránce, dohledáme je obdobně jako v předcházejícím bodě a zapíšeme do polí 245 a 700.

RDA - monografie

245 Údaje o názvu a odpovědnosti

Vícesvazkové monografie se společným hlavním názvem a významnými názvy částí se popisují samostatně a je tedy potřeba zapsat nejen hlavní název, ale i označení a vlastní název svazku. Tyto údaje se zapisují hned za hlavním názvem, před údaji o odpovědnosti. Označení a název svazku se přebírá ze stejného pramene popisu jako společný hlavní název (název nelze kombinovat z více pramenů popisu!).

Vícesvazkové monografie, jejichž jednotlivé části nemají různé původce s hlavní odpovědností, nemají názvy částí, nebo tyto názvy částí nejsou významné pro samostatné vyhledávání, a všechny části přísluší k témuž vydání, se popisují jako celek v jednom bibliografickém záznamu.

***úzus jednotlivých knihoven se může lišit**

RDA - monografie

245 Údaje o názvu a odpovědnosti

- **Příklady:**

24500 $aKniha o Redutě

24500 $aÚstava České republiky :$bkomentář /$c editor Dušan Hendrych, Cyril Svoboda

24510 $aŽidovské památky Moravy a Slezska =$bJewish monuments of Moravia and Silesia /$cJaroslav Klenovský

24510 $aBratr spánku /$cRobert Schneider ; přeložil Evžen Turnovský

24510 $aDějepis pro gymnázia a střední školy.$n4,$pNejnovější dějiny /$cJ.J. Kuklík

24510 $aVlastivěda moravská.$nII,$pMístopis.$pKroměřížský okres /$cnapsal František Vácslav Peřinka

RDA - monografie

245 Údaje o názvu a odpovědnosti

- **Příklady:**

24510 $aJablko z klína ;$bRuce Venušiny ; Jaro, sbohem /$cJaroslav Seifert

24510 $aCelní zákon a předpisy související v praxi /$c Jan Žemlička, Pavel Hruška, Helena Nováková, Jana Zelená, Květoslav Horák

24510 $aPoklad /$cDouglas Preston a Lincoln Child. Za trest / Dick Francis. Vzkaz v láhvi / Nicholas Sparks. Tanečník / Jeffery Deaver ; z anglických originálů přeložila Jaroslava Moserová-Davidová

RDA - monografie

245 Údaje o názvu a odpovědnosti

- **Příklady:**

24510 $aCísař :$bživot a dílo = Der Kaiser : das Leben und die Werke /$csepsal Jan Novák (souběžný název uveden na obálce)

24510 $a…a život jde dál :$bvzpomínky Petra Látala na léta válečná (název přepsán přesně tak, jak je na provedení, nejde o výpustku; po třech tečkách se píše název natěsno s malým písmenem)

24510 $aHadi v oblecích, aneb, Psychopat jde do práce /$cPaul Babiak, Robert D. Hare ; z anglického originálu Snakes in suits přeložila Zuzana Gabajová

RDA - monografie

245 Údaje o názvu a odpovědnosti

- **Příklady:**

24510 $aJá Baryk /$cFrantišek Nepil ; ilustrovala Helena Zmatlíková (ilustrátorka uvedená v tiráži má významný podíl na obsahu popisovaného provedení)

24514 $aDie Schule der Frauen :$bLuftspiel in fünf Aufzügen /$c[Molière] (autor nebyl uveden nikde v popisovaném provedení; chyba v podnázvu)

500 $aSprávný podnázev je: Lustspiel in fünf Aufzügen

24504 $aThe eBay business answer book :$bthe 350 most frequently asked questions about making big money on eBay

RDA - monografie

245 Údaje o názvu a odpovědnosti

Příklady:

24510 $aJ.J. Stankovského Solové výstupy, žerty a deklamace

24630 $aSolové výstupy, žerty a deklamace

24510 $aPočátkowé základného naučenj o wařenj piwa :$bpro učedlnjky, towarysse, sládky, pro každého hospodáře, kterýž té wěcy dokonale wyučen býti žádá : mjmo theoretycky-praktyckého wyswětlenj, proč staročeské piwo ... / $cfyzycky, chemicky, ekonomicky, a podle skussenosti wyhotowené od Frantisska Ondřege Paupě ... w česstinu vwedené

RDA - monografie

245 Údaje o názvu a odpovědnosti

Příklady:

24510 $aMakroekonimika :$bstudijní texty

2461 $iSprávný název je:$aMakroekonomika

24510 $aBlázen do koní.$pZpátky do sedla

500 $aOznačení svazku na hřbetu: 5

24510 $aNaše lovná zvěř /$cVáclav Netušil, Josef Vodrážka

500 $a“Text V. Netušil, fotografie J. Vodrážka“—Tiráž

RDA - monografie

245 Údaje o názvu a odpovědnosti

Příklady:

24510 $aRychle vpřed :$bdědečku, vyprávěj! /$cKamil Lhoták, Arnošt Goldflam

500 $aV tiráži je Kamil Lhoták uveden jako ilustrátor

24510 $aKrál Lear /$cW. Shakespeare ; z anglického originálu King Lear … přeložil J.V. Sládek (vynechány nakladatelské údaje provedení, z kterého bylo překládáno)

24510 $aI [love] Brazil! /$bSarah Vaughan

500 $aSlovo „love“ v názvu je znázorněno jako srdce

RDA - monografie

250 Údaje o vydání

Povinným údajem v minimálním záznamu je označení vydání, je-li ovšem v provedení uvedeno.

Preferovanými prameny popisu jsou (v tomto pořadí): titulní stránka, obálka, hlavička, rub titulní stránky a tiráž.

RDA - monografie

250 Údaje o vydání

Zapisujeme přesně tak, jak je uvedeno v dokumentu, nezkracujeme, nepřepisujeme římské číslice na arabské atd.

- **Příklady:**

250 $aVydání I.
250 $aVydání sedmé, v tomto překladu druhé
250 $a3. doplněné vydání
250 $aCanadian edition =$bÉdition canadienne
250 $a4., změněné vydání /$brevidovala Alena Nováková

RDA - monografie

250 Údaje o vydání

Zapisujeme přesně tak, jak je uvedeno v dokumentu, nezkracujeme, nepřepisujeme římské číslice na arabské atd.

Příklady:

250 $aVydání 3.
500 $aOznačení vydání je chybné, správně je: Vydání 4.

250 $a* edition**
250 $a2nd edition
250 $aFirst published

RDA - monografie

250 Údaje o vydání

Zapisujeme přesně tak, jak je uvedeno v dokumentu, nezkracujeme, nepřepisujeme římské číslice na arabské atd.

Příklady:

250 $aVerze 2.0
250 $a6th ed. **(zkratka uvedena na prameni popisu)**
250 $a[Verze] 1.1 **(číselný údaj upřesněn slovním doplňkem)**

250 $aSecond edition
250 $aInternational edition **(dva údaje na titulní stránce)**

RDA - monografie

264 Nakladatelské údaje, údaje o vytvoření díla a údaje o autorských právech
-zcela nové pole, nahrazuje pole 260

U nepublikovaných zdrojů je povinným údajem datum vytvoření díla.

Pro publikované zdroje jsou povinnými údaji místo vydání, jméno nakladatele a datum vydání.

Pokud nejsou známy údaje o nakladateli, jsou doporučenými údaji odpovídající údaje o distribuci. Pokud nejsou známy ani údaje o distribuci, jsou doporučenými příslušné údaje o výrobě.

Datum copyrightu je doporučeným údajem tehdy, pokud není známo ani datum vydání, ani datum distribuce. Toto datum se zapisuje včetně symbolu copyrightu © nebo symbolu fonogramu ℗. Nelze-li symbol reprodukovat, zapíše se před datum příslušný výraz: copyright nebo fonogram. Data copyrightu nejsou požadována u zdrojů vycházejících na pokračování.

RDA - monografie

264 Nakladatelské údaje, údaje o vytvoření díla a údaje o autorských právech

Údaje se přebírají z celého popisovaného provedení - primárně ovšem ze stejného pramene jako hlavní název; případně z dalších jiných pramenů či se logicky odvodí.

Každý údaj z jiného zdroje či odvozený se zapisuje do vlastní hranaté závorky. Údaje se zapisují přesně tak, jak jsou na prameni popisu uvedeny, nic se nezkracuje ani nevynechává (ani členy), neopravujeme.

Slova nebo fráze uvádějící funkci jinou než výhradně nakladatelskou, kterou plní osoba nebo korporace, se zapisují přesně tak, jak se vyskytují na prameni popisu. Slova nebo fráze označující pouze nakladatelskou funkci (např. nakladatelství, Verlag, vydal, atd.) vynecháváme jen tehdy, pokud nejsou trvalou součástí jména a/nebo nezmění gramaticky podobu jména nakladatele.

RDA - monografie

264 Nakladatelské údaje, údaje o vytvoření díla a údaje o autorských právech

Přesně se uvádí i fráze typu nákladem vlastním, nákladem autorovým, Selbstverlag apod., skutečné jméno nakladatele (obvykle autora) je vhodné zapsat do národního pole 928.

Datum ve formě chronogramu se zapisuje v celé frázi. Datum vydání uvedené slovně či římskými číslicemi se přepisuje na arabské číslice.

Datum uvedené podle jiného než gregoriánského či juliánského kalendáře se zapíše přesně a do hranaté závorky doplníme odpovídající datum (např.: 4308 [1975]).

RDA - monografie

264 Nakladatelské údaje, údaje o vytvoření díla a údaje o autorských právech

Předložky u místa vydání lze vynechat jen tehdy, pokud to nebude mít vliv na podobu jména (např. pádové koncovky: V Praze) či význam.

Předložky u jména nakladatele se nevynechávají nikdy.

Volitelně lze u místa vydání doplnit do hranaté závorky vyšší jurisdikci, a to v případě, že je to důležité pro identifikaci nebo zpřístupnění popisovaného zdroje.

Jsou-li na dokumentu údaje ve více jazycích či písmech, jako první se zapíší ty, které jsou v jazyce hlavního názvu, případně typograficky první.

RDA - monografie

264 Nakladatelské údaje, údaje o vytvoření díla a údaje o autorských právech

Jsou-li údaje chybné, zapíší se přesně, jak jsou a do poznámky uvedeme údaje správné.

Jsou-li údaje na titulní stránce odlišné od dalších pramenů popisu nebo zavádějící, zapíšeme je přesně podle titulní stránky a zpřesňující údaje můžeme uvést v poznámce; správného/skutečného nakladatele pro vyhledávání lze uvést do národního pole 928.

Rozmezí dat vydávání se zapisuje se spojovníkem bez mezer („natěsno“). U dosud vycházejících zdrojů se zapisuje rok vydání prvního svazku se spojovníkem, po ukončení vydávání se dopíše rok vydání posledního svazku.

RDA - monografie

264 Nakladatelské údaje, údaje o vytvoření díla a údaje o autorských právech

Pokud potřebné údaje nejsou v popisovaném provedení uvedeny, vždy se snažíme alespoň přibližně určit místo (obec či státní území v současném pojetí) a datum vydání (přibližný rok či rozmezí let). Tyto údaje patří do hranatých závorek, případně jsou doplněny otazníkem.

Až jako poslední, velmi výjimečnou variantu zapisujeme frázi: [Místo vydání není známé].
Pokud nelze zjistit nakladatele, zapisujeme frázi: [nakladatel není známý].
Frázi [datum vydání není známé] nepoužíváme!!!, vždy bychom měli doplnit nějaké přibližné datum vydání.

264 Nakladatelské údaje, údaje o vytvoření díla a údaje o autorských právech

Pro přibližná data vydání se používají následující způsoby zápisu:

Rok je známý/zjistitelný [2013]
Přibližný rok [2013?]
Jeden nebo druhý po sobě jdoucí rok [2010 nebo 2011]
Pravděpodobné rozmezí let [mezi 1848 a 1902?] (zapisujeme vždy s otazníkem)

264 Nakladatelské údaje, údaje o vytvoření díla a údaje o autorských právech

Pro přibližná data vydání se používají následující způsoby zápisu:

První nebo poslední možné datum [ne před 1788] [ne po 1939]

První i poslední možné datum [mezi 21. říjnem 1899 a 3. březnem 1900]

264 Nakladatelské údaje, údaje o vytvoření díla a údaje o autorských právech

Je-li uvedeno na prameni více míst vydání či jmen nakladatelů, je na úrovni minimálního záznamu povinné zapsat vždy jen první místo a první jméno.

Při úplném popisu se zapisují všechna místa a jména. Další místa vydání se předznamenávají středníkem, jméno nakladatele je vždy předznamenáno dvojtečkou a datum vydání čárkou.

RDA - monografie

264 Nakladatelské údaje, údaje o vytvoření díla a údaje o autorských právech

V nově používaném poli 2. indikátor-označuje, jaký údaj se v daném poli nachází:

0 Vytvoření/vznik
1 Nakladatel
2 Distributor
3 Výrobce
4 Údaje o autorských právech

RDA - monografie

264 Nakladatelské údaje, údaje o vytvoření díla a údaje o autorských právech

Příklady:

264#1 $aBrno :$bMOBA,$c[2002]

***264#1 $aVictoria, B.C. :$b[nakladatel není známý],$c1898-**

264#1 $aV Praze ;$aa Litomyšli :$bLadislav Horáček - Paseka,$c2003

RDA - monografie

264 Nakladatelské údaje, údaje o vytvoření díla a údaje o autorských právech

Příklady:

***264#1 $aPraha :$bSvoboda, n.p.,$c1964-**
26421 $31975-1989$aPraha :$bMladá fronta
26431 $31990-$aPraha ;$aLitomyšl :$bPaseka

(tři výskyty pole 264 v jednom záznamu dosud vycházejícího zdroje)

Pokud se vydavatel mění (zejména u pokračujících zdrojů), 1. indikátor nevyplněný značí 1. vydavatele, 2. druhého (dočasného) a 3. současného.

RDA - monografie

264 Nakladatelské údaje, údaje o vytvoření díla a údaje o autorských právech

Příklady:

264#1 $aBrno :$bERA, s.r.o. :$bStátní památkový ústav v Brně ;$aOlomouc :$bStátní památkový ústav v Olomouci ;$aOstrava :$bStátní památkový ústav v Ostravě,$c[2001 nebo 2002]

264#1 $a[Boskovice] :$b[Věra Bergerová],$c[2010]
(pro každý údaj vlastní hranatá závorka)

RDA - monografie

264 Nakladatelské údaje, údaje o vytvoření díla a údaje o autorských právech

Příklady:

264#1 $aV Praze :$bnákladem kněhkupectví I.L. Kobrova,$c1888
264#3 $bNárodní knihtiskárna

264#1 $aMladá Boleslav :$bObec mladoboleslavská,$c1880
264#3 $aRakovník :$bJ.L. Malý,$c1879

(to, co je stejné jako v předchozím výskytu 264, se už neopakuje)

RDA - monografie

264 Nakladatelské údaje, údaje o vytvoření díla a údaje o autorských právech

Příklady:

264#1 $aPrag :$bA. Fritsch,$c1895
264#2 $bIn Commission bei Fr. Řivnáč
264#3 $bTiskem Dr. Ed. Grégra

264#1 $aPraha :$bNakladatelství Lidové noviny,$c[2014]
264#4 $c©2014
(známo pouze datum copyrightu a z něho odhadnuté datum vydání)

RDA - monografie

264 Nakladatelské údaje, údaje o vytvoření díla a údaje o autorských právech

Příklady:

264#1 $a[Česko?] :$b[nakladatel není známý],$c[mezi 1820 a 1899?]
264#1 $aV Brně :$bKnihtiskárna benediktinů,$c[ne po 1880]
264#1 $a[Německo] :$b[nakladatel není známý],$c[1977]
264#1 $a[Česko] :$bnákladem autora,$c2015

264 Nakladatelské údaje, údaje o vytvoření díla a údaje o autorských právech

Příklady:

264#1 $aV Praze :$bnákladem vlastním,$c1903
264#1 $aV Praze :$bv Odeonu,$c1953

RDA - monografie

300 Fyzický popis

- údaje z celého provedení, v češtině, žádné []
- pro MZ povinný rozsah ($a)

Rozsah udává počet a typ jednotek a/nebo podjednotek tvořících zdroj.

Jednotka rozsahu je fyzická nebo logická složka zdroje, například svazek, digitální soubor (= online zdroj), atd.

Podjednotka rozsahu je fyzické nebo logické členění jednotky, například stránka svazku, záznam v digitálním souboru, atd.

RDA - monografie

300 Fyzický popis

Pro **elektronicky publikované textové monografie** se v rozsahu používá výraz **1 online zdroj**.

Pokud zdroj obsahuje jeden nebo více souborů, jejichž formát je paralelou tištěného protějšku (např. PDF), specifikuje se v kulaté závorce rozsah (tj. počet podjednotek) podle pravidel pro textové zdroje.

Pro **digitalizované zdroje a preprinty** údaj o rozsahu odpovídá fyzickému popisu tištěných zdrojů.

V **rozsahu pro textový zdroj** se udává počet stránek, listů, sloupců nebo počet svazků. Vždy se uvádí poslední číslovaná stránka/list/sloupec. Nečíslované stránky nepodstatné povahy (reklama, prázdné stránky) či na konci zdroje se nedopočítávají. Při zápisu se používá označení uváděné v publikaci – arabské, římské nebo písmenné označení.

RDA - monografie

300 Fyzický popis

V češtině je možné používat v některých případech gramatickou podobu stran i strany (203 stran x 203 strany), doporučujeme používat jednotně podobu stran (203 stran, 124 stran).

Uvádí se všechny číslované i nečíslované sekvence. Je-li stránkování příliš komplikované či nepravidelné, zapíše se celkový počet stran spolu s výrazem v různém stránkování; nebo se zapíše hlavní číslovaná sekvence a dopočítaný počet dalších stránek s výrazem různě číslovaných stran nebo nečíslovaných stran. Až poslední možností je 1 svazek (různé stránkování).

Je-li popisovaný zdroj složen z více svazků s průběžným číslováním, zapisuje se počet svazků a celkový počet stránek následuje v kulaté závorce. Má-li každý svazek vlastní stránkování, uvádí se v kulaté závorce počet stránek každého svazku.

Nejsou-li stránky číslovány, spočítáme je a zapíšeme počet spolu s výrazem nečíslovaných stran; nebo počet stran odhadneme a zapíšeme spolu s výrazem přibližně. Nejméně vhodnou variantou zápisu u nečíslovaných stran je: 1 svazek (nestránkováno).

RDA - monografie

300 Fyzický popis

Pokud je obsah tištěn po obou stranách, uvádí se rozsah ve stránkách; je-li tištěn jen po jedné straně, uvádí se rozsah v listech.

Pokud je číslování chybné a zavádějící, zapíše se obojí spolu s výrazem to je.

RDA - monografie

300 Fyzický popis

Popisujeme-li podle neúplného (defektního) exempláře a nelze zjistit úplný rozsah provedení, zapíšeme rozsah podle poslední číslované stránky popisovaného exempláře a doplníme výrazem neúplné v kulaté závorce: *xli, 219 stran (neúplné).* Případně lze zapsat podrobnější poznámku.

Složený list určený ke čtení po stránkách se popíše jako 1 složený list, počet stránek je pak uveden v kulaté závorce.

Do rozsahu zdroje se započítávají i obrazové přílohy, které jsou pevnou součástí zdroje a mají vlastní číslování nebo nejsou číslovány vůbec. Jejich rozsah se uvádí za počtem stránek.

Pokud popisujeme neukončený zdroj, zapíšeme jen slovní označení jednotky bez čísla; po ukončení vydávání doplníme počet vydaných jednotek (svazků, atd.). U aktualizací vydávaných na volných listech se uvádí počet svazků s výrazem (na volných listech).

RDA - monografie

300 Fyzický popis

Další fyzické údaje uvádí bližší vybavení zdroje, obvykle ilustrace. Nepatří sem ilustrované titulní stránky a menší ilustrace.

Tabulky obsahující slova nebo čísla nejsou ilustrace, ale součást textu.

Fotografie se považují za součást ilustrací, neuvádí se samostatně.

Pro zápis ilustrovaného obsahu se používá výraz *ilustrace.* Vedle tohoto označení lze použít i následující další označení obsahu: erby, faksimile, formuláře, fotografie, genealogické tabulky, grafy, iluminace, mapy, noty, plány, portréty, schémata, vzorky*.*

Součástí údaje je i informace o tom, zda jsou ilustrace barevné: barevné ilustrace nebo ilustrace (některé barevné) nebo ilustrace (převážně barevné).

RDA - monografie

300 Fyzický popis

Rozměr uvádí obvykle výšku popisovaného provedení, a to v celých centimetrech zaokrouhlených nahoru.

Je-li výška menší než 10 cm, uvádí se rozměr v milimetrech. Je-li šířka svazku menší než polovina výšky nebo větší než výška, uvádí se výška x šířka v centimetrech.

U jednolistového tisku (není určen ke čtení po stránkách) se uvádí výška x šířka; je-li určen ke složení, následuje jeho rozměr po složení s výrazem *složeno na*.

U elektronicky publikovaných textových monografií se rozměr neuvádí, u digitálních kopií tištěných zdrojů se uvádí, pokud je zjistitelný, např. z metadat či jiných zdrojů.

Doprovodný materiál je jakýkoli materiál vydaný a určený ke společnému používání s popisovaným zdrojem, např. mapa, disketa, brožura, hrací karty. Uvádí se jejich počet a název.

RDA - monografie

300 Fyzický popis

Příklady:

300 $a450 stran v různém stránkování :$bmapy, plány ;$c30 cm +$e1 vzorník barev (25 stran ; 21 cm)

300 $a223 nečíslovaných stran :$bfaksimile ;$c28 cm

300 $a126 stran ;$c90 mm

300 $a67 stran, 38 listů, 64 nečíslovaných stran :$bbarevné ilustrace, portréty ;$c 23 cm

300 $a101 stran, 87 různě číslovaných stran :$bilustrace, mapy ;$c25 cm

300 $a228 stran, to je, 282 stran ;$c20 cm

300 $aStrany 255-631 ;$c18 cm

RDA - monografie

300 Fyzický popis

Příklady:

300 $a232 stran, 16 listů obrazových příloh (některé složené) :$bilustrace (převážně barevné) ;$c25 x 30 cm

300 $a svazků ;$c21 cm (u neúplného díla se předřazují 3 mezery)

300 $a1 složený list (8 stran) ;$c15 cm

300 $a1 list ;$c75 x 36 cm složeno na 25 x 18 cm

300 $a1 svazek (na volných listech) ;$c30 cm +$e1 licence + 1 CD-ROM

300 $a1 online zdroj (přibližně 600 stran) :$bilustrace (některé barevné)

300 $a1 online zdroj (126 stran)

300 $a1 online zdroj

300 $a1 online zdroj (67 stran, 38 listů, 64 nečíslovaných stran) :$bbarevné ilustrace, portréty

RDA - monografie

336 Typ obsahu

= kategorizace pro základní formu komunikace, v níž je obsah vyjádřen, a lidský smysl, jehož prostřednictvím má být vnímán.

Používá se ve spojení s návěštím, znakovou pozicí 06 (Typ záznamu) označující obecný typ obsahu zdroje.

Pole 336 částečně nahrazuje pole 245$h obecné označení druhu dokumentu.

Příklady:

336 $atext$btxt$2rdacontent

Typ obsahu pro textovou monografii.

336 $atext$btxt$2rdacontent

336 $astatický obraz$bsti$2rdacontent

Typ obsahu pro textovou monografii, v níž je významně zastoupena obrazová forma komunikace.

RDA - monografie

337 Typ média

= kategorizace odrážející obecný typ zařízení, které je potřebné pro zprostředkování (zobrazení, přehrání, spuštění atd.) obsahu zdroje.

Při zápisu typu média se vychází z údajů uvedených v samotném zdroji (či v doprovodném materiálu nebo pouzdru). Další údaje lze převzít z jakéhokoli pramene popisu.

Typ média není v minimálním záznamu povinný údaj.

Příklady:

337 $apočítač$bc$2rdamedia

Typ média pro elektronicky publikovanou textovou monografii.

337 $abez média$bn$2rdamedia

Kategorizace pro digitalizované zdroje a preprinty.

RDA - monografie

338 Typ nosiče

= kategorizace odrážející formát paměťového média a jeho nosiče v kombinaci s typem zařízení, které je potřebné pro zprostředkování (zobrazení, přehrání, spuštění atd.) obsahu zdroje.

Při zápisu typu nosiče se vychází z údajů uvedených v samotném zdroji (či v doprovodném materiálu nebo pouzdru). Další údaje lze převzít z jakéhokoli pramene popisu.

Typ nosiče je v MZ povinný údaj.

Příklady:

338 $aonline zdroj$bcr$2rdacarrier

Typ nosiče pro elektronicky publikovanou textovou monografii.

338 $asvazek$bnc$2rdacarrier

Typ nosiče pro tištěné publikace, digitalizované zdroje a preprinty.

RDA - monografie

Úplný přehled termínů a kódů k polím 336-338 viz:

https://www.nkp.cz/o-knihovne/odborne-cinnosti/zpracovani-fondu/katalogizacni-politika/rda

RDA - monografie

490 (8XX) Údaje o edici

Údaje se přebírají primárně z titulní stránky edice; ta je obvykle umístěna před titulní stránkou provedení a uvádí jen údaje o edici. Následujícími prameny popisu jsou titulní stránka nebo jiná část dokumentu. Údaje se zapisují přesně tak, jak jsou uvedeny na prameni, a platí pro ně stejné zásady jako pro zápis názvových údajů.

Edice může být členěna na dílčí řady – subedice. Název subedice je obvykle na názvu edice závislý. V případě pochybností, zda jde o další edici či subedici, zapisujeme raději dvě samostatné edice.

Slovní označení pořadí svazku se nahrazuje arabskou číslicí. Římské číslice zůstávají, nemění se na arabské. Slova svazek, Band, volume, atd. se nezkracují, pokud ovšem nejsou na zdroji již jako zkratka uvedena.

Označení „new series“ se zapisuje jako součást označení svazku, pokud je uvedeno spolu s číslem svazku. Pokud je ale uvedeno spolu s nečíslovanou edicí, považuje se za název subedice.

Pole 490 není zároveň vedlejším záhlavím pro edici. Pokud se název edice zapíše v poli 490 a je požadováno vedlejší záhlaví pro edici, vytvoří se vedlejší záhlaví pro edici v příslušném poli 800-830.

RDA - monografie

490 (8XX) Údaje o edici

Příklady:

4901 $aDědictví Svatojánského svazek třetí

830 0 $aDědictví Svatojánské (Označení svazku je součástí názvu, zůstává tedy slovně)

4901 $aSpisy / Josef Heyduk ;$v16. díl

8001 $aHeyduk, Josef,$d1904-1994.$tSpisy

4901 $aSpisy Jana Čepa ;$vIII

8001 $aČep, Jan,$d1902-1974.$tSpisy

RDA - monografie

490 (8XX) Údaje o edici

Příklady:

4901 $32010-:$aKomentované zákony

830 0 $aKomentované zákony (C.H. Beck) (místo poznámky 500: „Od r. 2010 vychází svazky v edici …“ lze použít podpole $3)

4901 $aSvětová próza ;$vsv. 2

830 0 $aSvětová próza (Paseka) (na zdroji bylo uvedeno: sv. 2)

RDA - monografie

490 (8XX) Údaje o edici

Příklady:

4900 $aPelican books. New series

4901 $aSpisy Josefa Škvoreckého ;$v28

8001 $aŠkvorecký, Josef,$d1924-2012.$tSpisy (Literární akademie)

4901 $aVědecké spisy Vysokého učení technického v Brně. Habilitační a inaugurační spisy,$x1213-418X ;$vsvazek 123

8102 $aVysoké učení technické v Brně.$tVědecké spisy.$pHabilitační a inaugurační spisy

RDA - monografie

490 (8XX) Údaje o edici

Příklady

4901 $aActa Universitatis Carolinae. Philosophica et historica,$x0567-8293 ;$v1/2004.

$aStudia sociologica ;$v14

830 0 $aActa Universitatis Carolinae.$pPhilosophica et historica.$pStudia sociologica

4901 $aSpisy Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně ; 309 = $aActa Universitatis Masarykainae Brunensis Iuridica ; 309.$aŘada teoretická

8102 $aMasarykova univerzita.$bPrávnická fakulta.$tSpisy.$pŘada teoretická

(Číslování může být výjimečně i součástí podpole $a, protože je potřeba ho „udržet“ v rámci názvu edice; subedice nemá souběžný název ani vlastní číslování)

RDA - monografie

490 (8XX) Údaje o edici

Příklady

4901 $aActa Universitatis Carolinae. Philosophica et historica,$x0567-8293 ;$v1/2004.

$aStudia sociologica ;$v14

830 0 $aActa Universitatis Carolinae.$pPhilosophica et historica.$pStudia sociologica

4901 $aSpisy Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně ; 309 = $aActa Universitatis Masarykainae Brunensis Iuridica ; 309.$aŘada teoretická

8102 $aMasarykova univerzita.$bPrávnická fakulta.$tSpisy.$pŘada teoretická

(Číslování může být výjimečně i součástí podpole $a, protože je potřeba ho „udržet“ v rámci názvu edice; subedice nemá souběžný název ani vlastní číslování)

RDA - monografie

490 (8XX) Údaje o edici

Příklady:

4901 $aXIX. svazek Souborného vydání autorových spisů

8001 $aMüldner, Josef,$d1880-1954.$tSouborné vydání spisů (Označení svazku je součástí názvu, zapisuje se tak)

4901 $aŽidé - dějiny - paměť ;$vsvazek 01

830 0 $aŽidé - dějiny - paměť (Označení svazku přepíšeme přesně: 01)

5XX Poznámky

V rámci minimálního záznamu jsou povinné jen poznámky jednoznačně vymezené v RDA. Jako poznámka se vždy uvádí správné znění údajů chybně uvedených na prameni popisu.

Vedle poznámek zapsaných v polích 5XX se obvykle zobrazují též poznámky generované z jiných polí (246 Variantní názvy, 76X-78X Propojovací pole (např. název originálu), atd.).

Celkový přehled polí pro poznámky včetně jejich používání *viz* manuál MARC 21. Bibliografický formát, blok 5XX.

RDA - monografie

500 Všeobecná poznámka

Příklady:

500 $aPřeloženo z němčiny

500 $aNázev z obálky

500 $aNázev z titulní obrazovky

500 $aSouběžný název z rubu titulní stránky

RDA - monografie

500 Všeobecná poznámka

Příklady:

500 $aSkutečným autorem díla je Josef Menzel

500 $aOznačení vydání je chybné, správně je: Vydání páté

500 $aVročení je chybné, správně má být: 2014 (na titulní stránce, a tedy i v poli 264, je uvedeno 2041; v poli 008 zapíšeme 2014)

500 $aMísto vydání je správně: Kladno (na titulní stránce, a tedy i v poli 264, je uvedeno Kldno)

RDA - monografie

Další typy poznámek (502, 504, 505, 520, 546, 550) viz příručka ke katalogizaci, v zásadě se nemění oproti AACR2R

Nově se používá pole 588 pro poznámku o zdroji popisu (dříve 500):

Příklady:

588 $aPopsáno podle dotisku z roku 2012

588 $aPopsáno podle: svazek III

588 $aPopsáno podle: právní stav ke dni 15.9.2008, včetně: právní stav ke dni 15.2.2011

RDA - monografie

765 Originál

-poměrně významné změny oproti AACR2R

-v RDA mají podstatně větší význam unfikované názvy

Národní interpretace:

Při popisu se zásadně dává přednost použití polí 130/240 před polem 765.

Unifikovaný název lze do polí 130/240 zapsat i tehdy, pokud neexistuje autoritní záznam a nemá tedy v podpoli $7 číslo autority. I v těchto případech je ovšem nutno dodržovat platná katalogizační pravidla a správnost unifikovaného názvu v rozumné míře prověřit.

RDA - monografie

765 Originál

Zásadně údaj o názvu originálu zapisujeme v poli 765 v těchto případech:

1) Název originálu se liší od stanoveného unifikovaného názvu

Příklad:

1001 $aShakespeare, William,$d 1564-1616$7jn19981002129$4aut

24010 $aHamlet.$lČesky$7aun2006373422

24510 $aTragický příběh Hamleta, prince dánského

7650 $tTragedy of Hamlet, Prince of Denmark$9Česky

RDA - monografie

765 Originál

Zásadně údaj o názvu originálu zapisujeme v poli 765 v těchto případech:

2) Dílo bylo přeloženo z jiného jazyka než je originál

Příklad:

0411 $acze$keng$hjpn

100 1 $aHara, Tameichi,$d1900-1980$7xx0179075$4aut

24010 $aTeikoku kaigun no saigo.$lČesky

24510 $aNepotopitelný kapitán :$bnámořní bitvy v Tichomoří 1941-45 očima kapitána japonského torpédoborce /$cTameiči Hara ; z angličtiny přeložili Daniel a Vlastimil Dominikovi

500 $aPřeloženo z anglického překladu japonského originálu

76508 $iNázev anglického překladu:$tJapanese destroyer captain$9Česky

RDA - monografie

765 Originál

Příklad

7650 $tDon Juan, ou, Le festin de Pierre$9Česky

7650 $tJoy$9Česky

76508 $iNázev anglického překladu:$tVatsyayana's sacred$9Česky

(Kniha přeložená do češtiny z anglického překladu sanskrtského originálu)

Úplné příklady záznamů viz katalog NK

Děkuji za pozornost!

bejlkova@cbvk.cz